

Noorsootöö seaduse kujunemislugu

Jüri Rute

TPL, ÕTU, EÕM, ÕOV, ENÜ, AÜ, **4H**, ECYF4HC, EYF (YFJ), EBS, KÜ

Ajaraam – 1995...

- Toivo Sikk algatas 1995 noorsooseaduse koostamise.
- Osakonna nõunikuna tuli koostada põhimõtted ja eelnõu mustand.
- 1995 mai noorsootöötajate küsitlus ja noorsooseaduse kontseptsioon, maa- ja linnavalitsuste noorsootöötajate pöördumine Peeter Kreitzbergile.
- 1995 ei nõustunud eelnõu kavatsusega
Justiitsministeerium, 27.07.1996 kooskõlastus anti.

1995 küsitlus

Noorsoo **põhiprobleemid**:

1. Noorsoo kuritegevus.
2. Maanoorte tegevusvõimaluste nappus.
3. Noorsoovägivald.
4. Alkoholi tarbimine.
5. Tööpuudus.

Noorsootöö **ülesanded** aastast 1998:

6. Noorte informeerimine.
7. Noorte algatuse toetamine.
8. Noorsootöötajate koolitus.
9. Noortekeskuste ja –majade rajamine.
10. Noorte kaasamine ühiskonna korraldamisse.

1996

Jaak Aaviksoo poolt töörihm 6. nov. 1996

Töörihma aktiivsemad liikmed

Tõnis Kõiv Paide linnapea

Tõnu Kauba Riigikogu ja Tartu Linnavolikogu liige

Mati Luukas Eesti Noorsooühendute Kogu, Eesti
Demokraatliku Tööpartei noortesektsioon

Laine Peedu Haridusministeeriumi kutsehariduse
osakonna jurist

Ele Saar Viljandimaa Omavalitsuste Liidu
noorsoo- ja kultuurinõunik

Jüri Ginter Jõgeva Maavalitsuse jurist

Anneli Rants Valga Linnavalitsuse haridusnõunik

Töörühmas osalesid veel

- Arne Otter Eesti Noorsooühenduste Kogu esindaja
- Merle Malvet SotsiaalM sotsiaalse turvalisuse osakonna juhataja asetäitja
- Peep Peterson Eesti Sotsiaaldemokraatliku Noorteliidu president
- Ivo Pilving Eesti Noorsooühenduste Kogu esindaja
- Peeter Taim Tartu LV noorsooteenistuse juhataja, Maavalitsuste ja
Kohalike Omavalitsuste Noorsootöötajate Nõukoja juhataja
- Anne Tasuja Kohalike Omavalitsuste Liitude Ühenduse esindaja, Kunda
linnapea
- Erki Uustalu Eesti Noorsooühenduste Kogu esindaja, AEGEE Tartu
president
- Jüri Soosaar Sotsiaalministeeriumi regionaalse arengu büroo spetsialist
- Pille Tarto HM kutsehariduse osakonna finantsekspert
- Anu Paidre HM noorsoo osakonna sotsiaalnõunik
- Gerly Piiriste Eesti Noorsooühenduste Kogu esindaja
- Tuuli Pärg HM eelarvetalituse juhataja
- Gunnar Leets Viljandi MV noorsoonõunik Maavalitsuste ja Kohalike
Omavalitsuste Noorsootöötajate Nõukoja juhataja

Seaduse põhimõtted

Noored: probleem või ressurss? Võimete arendamine.

Lähtumine noorte huvidest, kordumatusest, pidevast arengust: ei saa määrata ainuõiget.

Noorsootöö põhitegija: riik või noored ise?

Kohaliku noorsootöö miinimumi määramine

Saksa LV noorsootöö juhtivad spetsialistid Eestis
veebruaris 1997 :

Thomas Klatetzki Esseni Ü professor, noorsooin.

Ralf Harnish BFSFJ noorsoopoliitika juhtiv jurist

Näiteid seaduse põhimõtetest

- Noorsootöö on vabatahtlikuks noorsootegevuseks tingimuste loomine.
- Noorsootööd tehakse mitte noorte jaoks, vaid koos noortega (osalevad kõikides otsustes).
- Noorsootöös on prioriteet noorsootöö ühingutel ja vabatahtlikel noorsootöötajatel.
- Avalik sektor arendab kolmandat sektorit: nõustamine, koolitus (struktuurid), rahastamine.
- Noorsootöö teostamise vastutus lasub kohalikul omavalitsusel.
- Riigi ja kohalikes eelarvetes peab olema noorsootöö.

Seaduse eeskujud

Eesti noorsoo organiseerimise seadus (1936)

Saksamaa LV noorteabi seadus (28.6.1990)

Soome noorsootöö seadus (24.4.1995)

Vene Föderatsiooni noorsooühingute toetamise seadus (26.5.1995)

Ülevaated Prantsusmaa, Soome, Saksamaa, Suurbritannia, Hollandi jt riikide noorsootööst

1997

9 koosolekut kuni märtsini 1997.

Eelnõu jäi kinni ministeeriumi kooskõlastusringil.

Üldharidusosakond: “Eelnõu on kontseptuaalselt vastuvõetamatu”.

- kool kui piirkonna kultuurikeskus ei mahu noorsootöö raami
- “... on hämmastav, et ... praktiliselt kogu noorsootöö ehitatakse üles väljastpoolt finantseerimisele. Ometi võiksid noored oma võimete arendamiseks ja vajaduste rahuldamiseks tingimused ise luua.”

Mait Klaassen andis 20. okt. 1997 Riigikogus aru eelnõu viibimisest, kus rõhutas korduvalt, et seadus on väga vajalik.

10. koosolek

Oli plaanitud **pärast** kooskõlastusringi, kuid...

Väätsa külalistemajas “Vana Tall” ja Paide
Linnavalitsuses 17-19. dets 1997

15 töögrupi liiget ja 4 eksperti

Kooskõlastamatus 1 talv 1998

Siseministeerium – jah

Põllumajandusministeerium – jah

Kultuuriministeerium – ei

kultuuri- ja sporditöö tuleb lugeda noorsootööks
noorte spordiühendused tuleb rahastamisel arvata
noorteühingute hulka

pole vaja noorteühinguid täiendavalt HM-is
registreerida

“Sellise eelnõu rakendamine tooks kaasa
äraarvamatu täiendava bürokraatia tekke”

Kooskõlastamatus 2 talv 1998

Viljandi MV esindades kõiki MV-si – ei
noorsootöö komisjoni loomist ei saa KOV-des
kohustada

Eesti Linnade Liit ja EOÜ – ei
omavalitsuste tegevusse ei tohi riik sekkuda ega
panna kohustusi, eriti mis puudutab noorsoo- töötaja
nõuet üle 10 000 elanikuga üksuses
huvijuht peab jääma kooliga seotuks
seaduses ei tohi ette näha ühte esindusühingut

Kooskõlastamatus 3 talv 1998

Rahandusministeerium – ei

eelnõu on liiga deklaratiivne

ei ole vajadust esindusühingu sätestamiseks

noorteühingutele võib raha eraldada ainult

projektideks, mitte põhikirjaliseks tegevuseks

Sotsiaalministeerium – ei

puudub seaduse vajadus MTÜ-de seaduse kõrval

riigi ega KOV ülesandeks ei ole vabatahtliku

noorsootegevuse korraldamine ega toetamine

Kooskõla

Mai 1998 – eelnõu lühendatud variant kooskõlastati

V Valitsus 6-st ülesandest 0

HM 10-st ülesandest 7

Maavanem 8-st ülesandest 3

KOV 10-st ülesandest 3

Välja jäid: noore õigused, noorsootöö ülevaade, noorsootöö nõukogu, noorsootöö sihtasutus, noorte nõustamiskeskus, KOV noorsootöö ametnik, (muuhulgas) noorsootöö küsimustega tegelev komisjon

Järgnesid arutelud poliitikute tasandil ja ...

jõustumine 1. aprill 1999

Noorsootöö põhisuunad 1

Seaduse mõttest kantult alustas Peeter Kreitzbergi algatusel 1.1.1999 tööd Tallinna Noorsooamet

10.6.1999 Tallinna noorsootöö põhisuunad 2000-2005:

1. Noorte vaba aja võimaluste võrgustiku loomine

- Tallinna avatud noortekeskus teiste metoodilise keskusena
- avatud noortekeskused 100 m² 10 000 elaniku kohta
- noortelaagrid
- tervistava puhkuse programm
- noorte avalike sprodiväljakute taastamine/rajamine
- noortejuhtide ja noorsootöötajate täiendkoolitus

Noorsootöö põhisuunad 2

2. Noorte teavitamise ja nõustamise süsteem

- noorte infokeskus, teabepunktid linnaosades noortekeskuste ruumes
- Interneti kaudu teavitamine
- kirjastustegevus, infopäevad
- noorte kutsenõuandla
- kutsesuunitluse korraldamine koolides
- noorte isiklike probleemide nõustamise tellimine

3. Narkomaania ja kuritegevuse ennetamise süsteem

- rehabilitatsiooni süsteem
- alaealiste komisjonid
- kriminaalpreventsiooni programm
- noorte tugikeskused

Noorsootöö põhisuunad 3

Noorte tööhõive ja majutuse süsteemi rajamine

- noorte tööbörs
- töö- ja puhkelaagrid
- noorte tööhõivekojad
- viimaste poolt pikaajaliste noorte töötute täiendõpe

Noorteühingute ja õpilasomavalitsuste toetamine

- noorteprogrammid, -projektid
- noortejuhtide koolitus ja nõustamine
- kaasaegse tehnika ja ruumide kasutus noorteühingutele
- abi suurürituste korraldamises
- esindusühingu tegevuse toetamine.

Noorsootöö põhisuunad 4

Noorte huvihariduse ja ringitöö süsteemi arendamine noorsootöö osana

- huvijuhid direktori asetäitjaks noorsootöö alal
- huvialakoolid Noorsooameti haldusalasse
- mitteformaalse ringitöö võimaldamine.

Noorsootöö programmid

- noorsootöötajate täiendkoolitus
- rahvusvaheline noorsootöö
- erivajadustega noorte integreerimine
- noorsookultuur
- noortele oma kodu

Uued tegijad, uuenev seadus